

KURIR

NOVO MESTO
12. decembra 1978
leto VIII. *št. 13

časopis kolektiva industrije motornih vozil

Ali smo dobro pripravljene za boj proti pomanjkljivostim?

Delegati DS DO so na zadnji seji ob ocenjevanju 9-mesečnega poslovanja zelo temeljito in odgovorno spregovorili o vseh uspehih, pa tudi o vseh pomanjkljivostih, ki spremljajo proizvodnjo posamezne TOZD.

Čeprav konkretni podatki o 9-mesečnem poslovanju ne kažejo na kritično ali dramatično stanje, je razprava delegatov resno opozorila na vse težave, ki jih povzročajo tako pogoji gospodarjenja in „sistemske“ rešitve kot naše notranje slabosti.

Vse to je vplivalo na to, da v letošnjih 9 mesecih nismo uspeli uresničiti zastavljenih planov tako v proizvodnji osebnih in dostavnih vozil kot v proizvodnji prikolic. Nedoseganje plana se odraža v finančnem izidu, ki sicer ni negativen, je pa na robu te črte. Na seji DS smo slišali veliko razlogov, ki so prispevali k temu, da proizvodnih planov nismo dosledno realizirali od tega, da smo plan sprejeli prepozno, od težav pri uvozu materiala, težav pri dobavi domačih kooperantov do zamud, ki nastajajo pri montaži nove opreme, na katero smo v planu računali.

Vse to so takoimenovani zunanji dejavniki, ki opredeljujejo konkretne pogoje tekočega gospodarjenja. Napačno bi bilo sklepati, da so ti dejavniki objektivno dani, brez možnosti vpliva našo organizirano aktiv-

nostjo. Prav nasprotno: ti dejavniki zahtevajo, da se še bolj organizirano vključimo v nastajanje in oblikovanje le-teh, ali pa da ukrenemo vse potrebno za pravočasno vključitev v trenutne pogoje gospodarjenja.

Mnogokrat smo vse preveč mlačni, neelastični v iskanju rešitev in novih ukrepov, ki zagotavljajo čim hitrejšo vključitev v opredeljene pogoje.

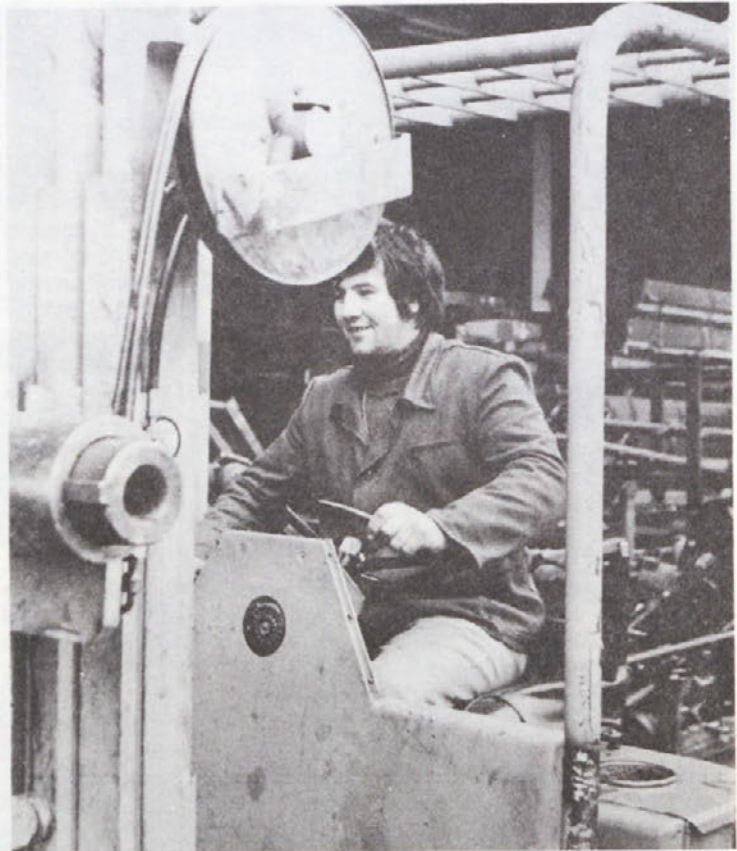
Samo ugotovitev, da nam zunanjetrgovinski sistem ne ustreza, da je preveč administriranja in podobno nam nič ne pomaga, če se ne lotimo konkretne akcije, ki naj naše obnašanje prilagodi še tako nesprejemljivim rešitvam. Omejitve uvoza mora za nas pomeniti tudi okrepljeno aktivnost pri usvajanju in vgradnji domačega materiala in pri pospešenem izvozu. Če ne bomo tako ravnali, nas lahko trenutni pogoji gospodarjenja zelo hitro spravijo v zelo težak gospodarski položaj.

Rešitve so v rokah slehernega med nami!

Prav razprava na DS je opozorila na ta vprašanja, ki nas silijo v ustvarjanje stalnega aktivnega in ustvarjalnega vzdušja pri slehernem delavcu, enoti in TOZD. Skrb za nenehno zmanjševanje uvoza, povečevanje deleža osvojene proizvodnje, pocenitev proizvodnje ter izvozno ekspanzijo mora postati bolj kot doslej organizirana aktivnost vseh dejavnikov v IMV.

DS je poleg temeljite ocene teh dejavnikov, ki opredeljujejo pogoje gospodarjenja ugotovil, da cela vrsta pomanjkljivosti izhaja iz nas samih, naše organiziranosti, prizadevnosti in kadrovske nezasedenosti, ki se odražajo v slabi proizvodni učinkovitosti in odstopanju od zastavljenih planov.

Razpravljalci so na seji DS opozorili na vrsto pomanjkljivosti, dnevno prisotnih v našem delu in ustvarjanju. Govorili so o slabi izkoriščenosti delovnih sredstev in delovnega časa, o pomanjkljivi organizaciji dela, o velikih izostankih z dela, veliki fluktuaciji kadrov, neodgovornosti in disciplini in drugih pomanjkljivostih, ki se neposredno odražajo v nedoseganju planov, veliki nedovršeni pro-

Delavec, ki z zadovoljstvom opravlja svoje delo, naredi največ

izvodnji, slabi kvaliteti in podobno.

Bili bi neredni in kritizerski, če ne bi ob takšnem naštevanju pomanjkljivosti povedali tudi to, da smo ravno sedaj v obdobju priprav za prehod na večjo in zahtevnejšo proizvodnjo, ki dnevno narekuje potrebe po novem uvajanju proizvodnje, prilagajanju, iskanju organizacijskih rešitev in podobno.

Zato so omenjene pomanjkljivosti prav gotovo cena naše usmeritve in našega razvoja. Vendar je ta cena lahko veliko nižja, če se organiziramo in zavestno lotimo odpravljanja vseh težav in problemov, ki jih narekuje takšen razvoj.

Kritični in ustvarjalni duh razprave na seji DS nedvomno opozarja na to, da se obstoječih pomanjkljivosti in slabosti dodobra zavedamo, da pa nismo najboljši pripravljene in organizirane za učinkovitejši spopad z vsemi pomanjkljivostmi, ki hromijo našo proizvodnjo.

Oster boj proti vsem slabostim

Zato bo potrebno vložiti velike napore ne v ugotavljanje pomanjkljivosti, temveč v kon-

kretno akcije, ki morajo prispevati k temu, da obstoječe slabosti odstranimo oziroma jih zmanjšamo. Vendar moramo poudariti, da ne gre za kratkoročne in trenutne akcije, ampak za dolgoročni dogovor, da vprašanjem takoimenovanih notranjih rezerv posvečamo vso pozornost vseh organov in slehernega delavca IMV.

Vprašanja intenzivnega osvajanja, zmanjševanja proizvodnih slabosti in druge optimalne izrabe delovnih sredstev in delovnega časa morajo postati osrednja vprašanja trajne akcije vseh TOZD.

Izredno zaostreni pogoji gospodarjenja zahtevajo, da smo varčni do slehernega dinarja, kajti dohodek, ki ga ustvarimo, je sestavljen iz našega dela, naše prizadevnosti in skrbnosti.

Zato moramo duh razprave na DS čimprej prenesti v TOZD in delovne enote in tam oblikovati konkretne dogovore za trajno aktivnost, ki naj zagotovi večjo in kvalitetnejšo proizvodnjo, manjše stroške, večji dohodek in s tem povezano hitrejše zadovoljevanje vseh interesov in potreb naših delavcev.

IMV – KURIR izdaja delovna skupnost Industrije motornih vozil Novo mesto – Izhaja vsak mesec v 6200 izvodih – Ureja uredniški odbor – Glavni urednik: Andrej Dular – Odgovorni urednik: Alfonz Brzič – Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška cesta 18/20 – Grafična priprava: ČZP DOLENJSKI LIST, Novo mesto – Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto

Naša poslovna uspešnost bi se prav gotovo izboljšala, če bi zmanjšali porabo materiala v proizvodnji.

S SEJE DS IMV

Kako povečati produktivnost?

Devetmesečni obračun in pripravljeno poročilo o poslovanju so vsekakor dobre osnove za vsestranski pregled in primerjavo poslovanja s preteklimi obdobji. Pri takšnih rednih četrletnih, mesečnih ali letnih pregledih poslovanja gre za preprosto vprašanje: „Ali je poslovanje dobro ali slabo?“. Odgovor nanj je natančnejši kot je to mogoče ugotoviti iz dnevnega opazovanja poslovanja.

Odgovor na vprašanje, ali smo poslovali dobro ali slabo pa bi bil brezpredmeten, če ne bi na osnovi teh spoznanj poizkusili vplivati na pozitivne in negativne dejavnike v prihodnjih obdobjih gospodarjenja.

Delegati DS DO in TOZD so v preteklih dneh izredno podrobno analizirali svoje poslovanje ter ocenili vse pozitivne, pa tudi negativne strani poslovanja v letošnjem letu.

Rezultate poslovanja v letošnjem letu spremljajo problemi,

ki so znani že iz preteklosti, vendar doslej niso tako odločilno vplivali na potek proizvodnje kot v letošnjem letu. Gre za problem zunanjetrgovinskega poslovanja in sistema uvoza, probleme oskrbe s posameznimi materiali, problematiko oblikovanja prodajnih cen in celo vrsto notranjih problemov, kot so nedoseganje oz. preizkušeno doseganje produktivnosti, pomankljiva organizacija, kadrovske težave itd.

Iz zbirnih podatkov o poslovanju v letošnjih 9 mesecih lahko povzamemo naslednje ugotovitve:

– fizični obseg proizvodnje smo v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta povečali pri osebnih avtomobilih za 12 %, pri prikolicah za 4 %, medtem ko je proizvodnja dostavnih vozil pod lansko proizvodnjo istega obdobja.

– Zastavljeni letošnji plan proizvodnje bi morali v 9 mesecih realizirati 75 %, vendar

nam podatki kažejo, da smo plan proizvodnje osebnih avtomobilov realizirali s 64 %, prikolic 60,7 % in gospodarska vozila s 60,57 %.

– Celoten dohodek smo realizirali v tem obdobju v višini 2.882.790 din, kar je za 4,56 % več kot v istem obdobju lanskega leta, dohodek pa v višini 3.470 v indeksu 130, medtem ko sredstev, ki naj ostanejo DO in se namenijo poslovnemu skladu, skoraj ni. Del čistega dohodka, ki ga namenjamo za stanovanjsko gradnjo, se je povečal v letošnjem letu za 58 %.

Poprečni neto OD je bil 4.275,90 din, kar je za 17 % več kot v letu 1977.

– Izvoz se je gibal v predvidenih planskih velikostih; tako smo v devetih mesecih dosegli 26.549.806 USA dolarjev izvoza. Tudi izvoz sestavnih delov firmi Renault je potekal v skladu z dinarsko pogodbo in je v devetih mesecih dosežen z 68,26 % letnega plana.

– Zastoji v proizvodnji povzročajo nadaljnjo rast zalog, kar še posebej velja za nedokončano proizvodnjo prikolic.

– Investicije v modernizacijo opreme, ki naj zagotovi povečano proizvodnjo, zamujajo vsled zastojev, ki nastopajo pri izvajalcih del.

Vse je in bo odvisno od povečevanja proizvodnje

To so le nekateri skopi obrisi osnovnih pokazateljev poslovanja v letošnjem letu, ki kažejo na prisotnost številnih problemov, ki se odražajo v konkretnem poslovanju letošnjega leta. Osrednja pozornost in rdeča nit vseh razprav na DS je bila vsled tega usmerjena v vprašanja povečevanja proizvodnje, saj se le-ta direktno odraža na vse ostale pokazatelje poslovanja. Povečevanje proizvodnje pa je tesno povezano s sprejemom

(Nadaljevanje na 4. str.)

Kako povečati produktivnost?

(Nadaljevanje s 3. str.)

ukrepov in oblikovanjem akcij, ki naj dolgoročno in stalno prispevajo k realizaciji planov, hkrati pa tudi ukrepom, ki naj zagotove, da letošnje poslovno leto zaključimo čim uspešneje.

Časa za ugotavljanje in razmišljanje nimamo veliko, saj moramo v slabem mesecu še veliko narediti:

- da povečamo proizvodnjo prikolic ob istočasnem kompletiranju vse nedovršene proizvodnje, in

- da intenzivno povečamo vso ostalo proizvodnjo, ki naj zagotovi optimalno izpolnjevanje zastavljenih planov, tako v proizvodnji osebnih avtomobilov kot pri dostavnih vozilih in proizvodnji rezervnih delov.

Delegati DS so izhajali iz tega, da poleg vrste objektivnih težav, s katerimi se srečujemo v tekoči poslovni politiki, obstaja tudi vrsta subjektivnih pomanjkljivosti, ki posredno ali neposredno vplivajo na doseganje takšnih ali drugačnih poslovnih rezultatov. Zato je potrebno takoj sprejeti ukrepe, ki bodo vse naše notranje pomanjkljivosti v čim krajšem času zmanjšali oz. odpravili in prispevali k uresničitvi zastavljenih planov.

DS DO je sledeč tem zahtevam s svojimi ukrepi konkretno opozoril na vsa vprašanja in vsa področja, kjer se moramo bolje organizirati in usposobiti. Gre za sprejem konkretnih ukrepov, ki naj pomenijo akcije za:

- pospešeno delo na osvajanju posameznih delov in sklopov,
- optimalno izkoriščenost delovnih sredstev in delovnega časa,
- povečanje odgovornosti na vseh ravneh,
- izboljševanje organizacije dela,
- kadrovske krepitev,
- povečevanje delovne discipline in zmanjševanje izostankov z dela itd.

Vsi ti ukrepi morajo zagotoviti uresničitev zastavljenih planov proizvodnje, kar omogoča ugodno zaključitev poslovnega leta.

Kljub vsem naporom in akcijam, ki bi jih naredili za doseganje zastavljenih planov, pa tega po oceni delavskega sveta ne bomo uspeli doseči, če ne bomo izkoristili proste sobote za redno proizvodnjo in realizacijo vseh ostalih nalog posameznih sektorjev in oddelkov DSSS. Zato je DS DO sklenil, da bi za doseganje planov in realizacije ostalih

nalog celoten kolektiv delal tudi v soboto, 25. 11. 1978 in 9. decembra 1978. Z rednim delom v teh prostih terminih in z ostalimi ukrepi naj bi se približali s planom zastavljenim nalogam. Poleg vseh naporov in ukrepov, ki jih moramo podvzeti za doseganje plana, pa moramo nadaljevati tudi s prizadevanji za pravočasen sprejem samo-

upravnih splošnih aktov. Poleg aktov, ki so sedaj v javni razpravi in sprejemanju, moramo takoj pristopiti tudi k pripravi za spremembo aktov na področju delitve OD, ki naj prispevajo k povečanju delovne zavzetosti in splošne produktivnosti naše DO.

Naj ob koncu poročanja s seje DS DO povemo še to, da še

tako dobri sklepi lahko ostanejo le popisan papir, če jim ne sledi konkretna aktivnost v sleherni TOZD, ki ima za namen spodbuditi in angažirati slehernega delavca oddelka in izmene. Le tako pripravljeni in organizirani lahko pričakujemo rezultate, ki zagotavljajo tudi nadaljnji hiter in vsestranski razvoj TOZD in DO kot celote.

DELOVNA ORGANIZACIJA

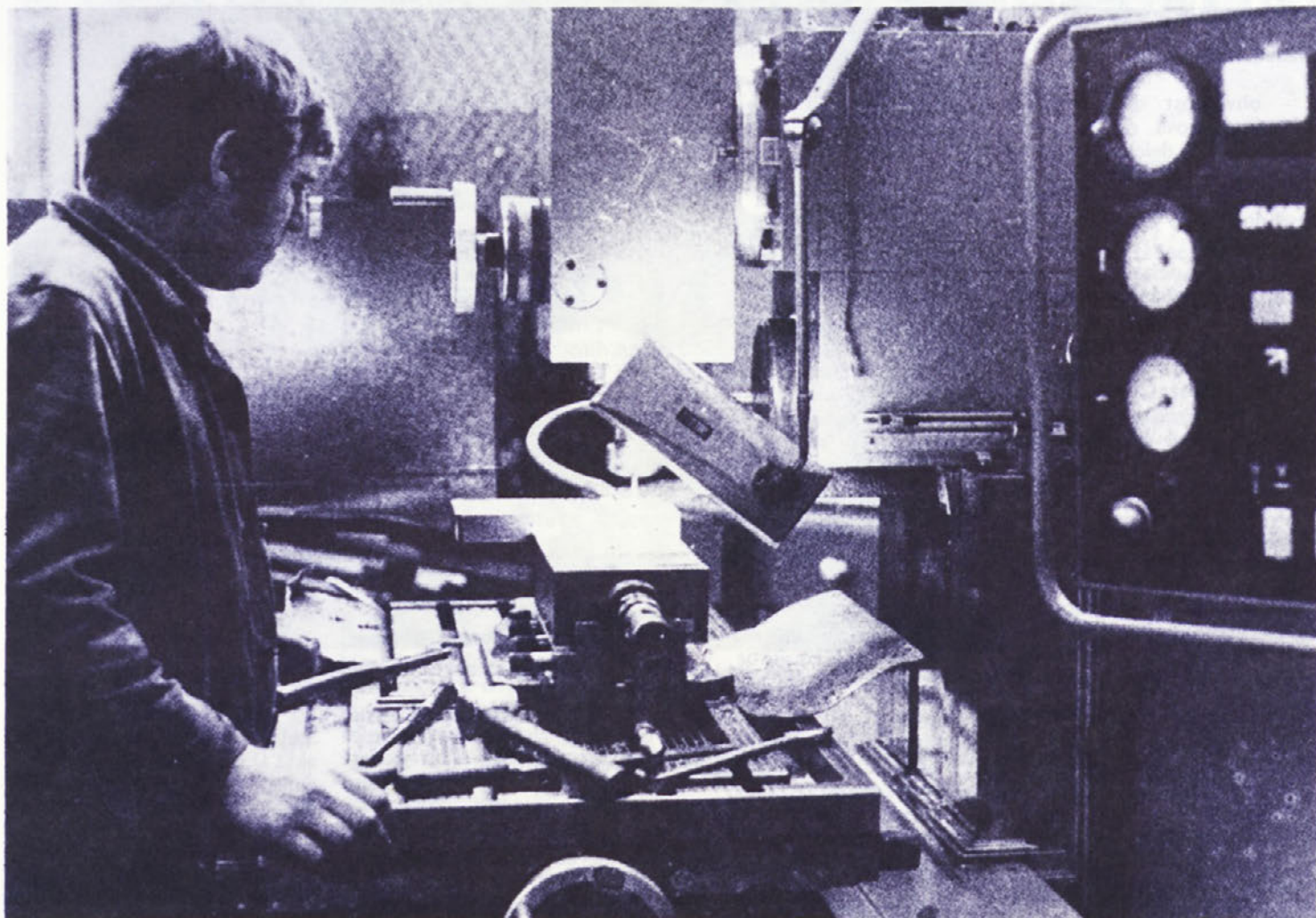
Primerjalna kazalca o rezultatih dela delavcev in poslovanja TOZD
1.1. - 30.9.1978

K A Z A L E C	1977	Plan 1978 (75%)	1978	Indeks 78/77	Indeks 78/ plan 78
1. Dohodek na delavca	86.789	111.602	109.978	126	98
2. Dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi	20,93	-	23,76	113	-
3. Ustvarjeni čisti dohodek na delavca	59.089	73.240	70.272	118	96
4. Akumulacija v primerjavi z dohodkom	6,56	7,08	3,57	54	50
5. Akumulacija v primerjavi z ustvarjenimi čistimi dohodkom	9,63	10,79	5,60	58	52
6. Akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi	1,37	-	0,85	62	-
7. Osebni dohodek in sredstva za skupno porabo na delavca - mesečno povprečje	5.933	7.260	7.371	124	101
8. Čisti osebni dohodek na delavca	3.830	-	4.532	118	-
9. Izločanje iz osebnega dohodka na delavca - mesečno povprečje	1.733	-	2.069	119	-
10. Izločanje iz dohodka na delavca	27.700	31.591	31.844	114	101
11. Akumulacija z amortizacijo v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi	4,03	-	3,35	83	-
12. Povprečno uporabljena posredna sredstva na delavca	414.502	-	462.794	111	-
13. Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi	1,21	1,25	1,28	105	102
14. Celotni prihodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi obratnimi sredstvi	1,74	-	1,64	94	-
15. Izguba na delavca	-	-	-	-	-
16. Dohodek v primerjavi s planiranim dohodkom	86,83	-	86,65	99	-
17. Del čistega dohodka za osebne dohodke v primerjavi s planiranim osebnim dohodkom	91,03	-	91,50	100	-

Novo mesto, 30.10.1978

Plansko analit.odd.

Selak Tilka, l.r.

Nenehno posodabljanje tehnologije je tudi eden izmed pogojev za povečanje produktivnosti dela.

Nov korak na poti h krepitvi samoupravljanja

V celotnem IMV je še vedno čutiti živahno samoupravno dejavnost, saj je pravkar v razpravi več samoupravnih splošnih aktov, o katerih delavci razpravljajo in jih bodo nato sprejemali bodisi z referendumom ali na zborih delavcev. Čeprav smo v zadnjih dveh letih sprejeli že veliko splošnih aktov, prilagojenih zakonu o združenem delu, jih je še veliko takih, o katerih sedaj razpravljamo in jih sprejemamo. S sprejemom teh internih aktov ustvarjamo in izpolnjujemo vse pogoje za prijavo registracije DO IMV pri registriškem sodišču. Organizacijsko kadrovskega sektorja je v teh dneh pripravil vso potrebno dokumentacijo, ki jo zahteva registrsko sodišče.

Pri pripravljanju predlogov novih samoupravnih aktov smo težili, dv čim širšem obsegu upoštevamo vse naše dosedanje pozitivne izkušnje v razvijanju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov. Poleg tega smo si prizadevali urejevati tudi druga nova spoznanja, katero smo opredelili v sprejetih političnih dokumentih ZK in drugih družbenopolitičnih organizacijah ter skupščini družbenopolitičnih skupnosti, v zakonih in drugih predpisih.

Pri uveljavljanju teh novih spoznanj pa smo izhajali iz specifičnih pogojev v naši delovni organizaciji. Vsebinska novih aktov torej ni povzetek

sedanje stopnje samoupravljanja in družbeno-ekonomskih odnosov v naši delovni organizaciji, temveč izhaja iz doseženega in opredeljuje nove okvire ter določa smeri njihovega nadaljnjega razvoja.

Nov statut DO in statuti TOZD, ki so v javni razpravi, predstavljajo nadaljnjo stopnjo v prilagajanju samoupravnih splošnih aktov zakonu o združenem delu in že sprejetim samoupravnim splošnim aktom.

Statuti zato vsekakor pomenijo nadaljnjo podrobnejšo razčlenitev in samoupravno opredeljevanje odnosov TOZD in DO.

Kljub temu, da statute spre-

jemo kasneje in kljub določili, da morajo biti v skladu z že sprejetim samoupravnim sporazumom, to ne pomeni, da imajo statuti podrejen oz. drugorazredni značaj. Ravno nasprotno: s sprejetjem statutov zaokrožujemo celovitost urejanja odnosov v TOZD oz. DO.

Zato statuti DO in TOZD niso nikakršno dopolnilo že sprejetim samoupravnim sporazumom, temveč gre za posebno pomembne samoupravne splošne akte, ki mnoga splošna opredeljena vprašanja konkretizirajo, podrobneje razčlenjujejo ali na novo opredeljujejo.

Rešitve v statutih predstavljajo tudi osnovo za normativno urejanje drugih področij kot so delovna razmerja, osebni dohodki, SLO in družbena samozашčita itd.

Vsled takšne pomembnosti statuta je zakon o združenem delu določil, da se statuti sprejemajo z referendumom.

Delovna razmerja v TOZD ureja poleg posameznih vprašanj, ki so že opredeljena v

samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev v TOZD, poseben samoupravni splošni akt, ki je z ozirom na pomembnost vprašanj izrednega pomena za slehernega delavca.

V samoupravnem splošnem aktu je potrebno predvsem urediti:

- pogoje, ki jih mora izpolnjevati delavec za opravljanje določenih del oziroma nalog;
- dela oziroma naloge, pri katerih imajo delavci posebna pooblastila in odgovornosti;
- obveznosti glede prekvalifikacije oz. dokvalifikacije delovnih invalidov;
- postopek za odločanje o delih oziroma nalogah, za katere naj bo sklenjeno delovno razmerje;
- primeri in pogoji za začasno ali trajno razporejanje delavcev na druga dela oziroma naloge;
- trajanje in razporeditev delovnega časa;
- razlogi in pogoji za prenehanje delovnega razmerja;

(Nadaljevanje na 6. str.)

Nov korak

(Nadaljevanje s 5. str.)

— obveznost delavcev pri delu in njihova odgovornost zaradi kršitve delovnih obveznosti;

— varstvo delavcev pri delu in posebno varstvo žensk, mladine in invalidov;

— pravice delavcev, ki jim gredo po prenehanju delovnega razmerja na podlagi minulega dela;

— obveznosti glede SLO in družbene samozaščite.

Vsa ta vprašanja se lahko urejajo v enem samem samoupravnem splošnem aktu, ali pa se posamezna vprašanja urejajo v posebnih aktih. V IMV smo se odločili, da celotno področje delovnih razmerij uredimo v dveh aktih; zato bomo sprejeli:

1. pravilnik o delovnih razmerjih, in

2. pravilnik o disciplinski in odškodninski odgovornosti delavcev.

Pravilnik o knjigovodstvu

Pravilnik o knjigovodstvu sprejema delavski svet DO.

TOVARIŠICAM BORKAM IN AKTIVISTKAM NOV

V jeseni 1942 je začelo izhajati prvo žensko glasilo v okupirani Sloveniji: „NAŠIM ŽENAM“. 15. oktobra 1978 je tov. Mara Rupena-Osolnik na osnovni šoli na Mimi odprla razstavo „KP Jugoslavije v boju za emancipacijo žensk“ in ob tej priložnosti povabila delegatke prvega kongresa SPŽZ, ki je bil v jeseni 1943 v Dabrnju, da bi sodelovale pri zbiranju dokumentov ter pričevanj o pomembnem deležu slovenskih žensk v NOB.

Zato prosimo vse bralke našega glasila, da pogledajo, ali nimajo morda doma shranjene iz vojnih let kakšne številke časopisa „Našim ženam“, kakšne partizanske propustnice ali karkoli drugega, kar bi našlo svoje mesto v zbirki dokumentov te razstave, ki zdaj potuje po slovenskih šolah. Zlasti delegatke I. kongresa SPŽZ, aktivistke OF in borke NOV vljudno prosimo, da bi tako gradivo poslale na naslov: Mara Rupena-Osolnik, 61000 LJUBLJANA, Gregorčičeva 9—a.

Pravice, ki jih imamo v skladu z našimi samoupravnimi akti, izhajajo iz opravljanja naših dolžnosti.

Pravilnik o knjigovodstvu podrobneje urejuje organizacijo in vodenje knjigovodstva TOZD in DS SS v sestavi DO IMV.

Pravilnik predvsem urejuje naslednja vprašanja:

— naloge in obveznosti knjigovodstva,

— organiziranje knjigovodstva,

— knjigovodske listine,

— določa postopke likvidacije knjigovodskih listin, kontrole in knjiženja,

— opredeljuje poslovne knjige,

— ureja inventuro sredstev in virov,

— urejuje obračun amortizacije osnovnih sredstev in odpise drobnega inventarja,

— določa postopke za sestavo periodičnega obračuna in zaključnega računa,

— opredeljuje zbirno in konsolidirano bilanco,

— določa način hrambe poslovnih knjig in knjigovodskih listin ter

— opredeljuje pravice in dolžnosti knjigovodskih delavcev.

Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delovne skupnosti za opravljanje skupnih del in delavcev temeljnih organizacij, združenih v delovno organizacijo „Industrija motornih vozil Novo mesto“

Po zakonu o združenem delu smo dolžni odnose med TOZD in DS SS urediti v posebnem samoupravnem sporazumu, ki mora urediti predvsem naslednja vprašanja:

— naloge, ki jih opravlja delovna skupnost,

— pravice odločanja delovne skupnosti,

— odgovornost DS SS za količinsko in kakovostno opravljanje del,

— osnove in merila za pridobivanje dohodka delovne skupnosti,

— koordiniranje dela in reševanje medsebojnih sporov.

Osnutek samoupravnega sporazuma, ki ga dajemo v javno razpravo, urejuje in opredeljuje prav ta našta vprašanja.

Medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev DS SS in delavcev TOZD izhajajo iz medsebojne odvisnosti in temeljijo na solidarnosti. Njihov namen je učinkovito, kakovostno in odgovorno izvajanje nalog delovne skupnosti za vse TOZD ob stalnem poglobljanju samoupravnih odnosov ter razvoju DO.

Samoupravni sporazum zato sledi osnovnemu namenu, da opredeli odnose in obveznosti za nemoteno sodelovanje vseh dejavnikov v vseh zadevah skupnega pomena.

Zato so v samoupravnem sporazumu podobno opredeljene naloge in opravila, ki se uresničujejo in opravljajo v DS SS. Opredeljena je tudi organizacija DS SS in naloge posamezne organizacijske enote DS.

Nadalje določa samoupravni sporazum način in obveznosti planiranja nalog in opravil, v skladu s potrebami TOZD in DO. Posebno natančno je opredeljena obveznost DS po zagotavljanju ustreznih kadrov, ki bodo sposobni opravljati prevzete naloge in opravila. Delav-

ski svet DO mora zato dajati soglasja na vse samoupravne akte DS, s katerimi se določajo naloge in opravila, pogoji dela, opis nalog in opravil ter potrebno število delavcev.

Samoupravni sporazum opredeljuje tudi nov način financiranja skupnih služb, ki morajo svoj dohodek pridobivati na osnovi svobodne menjave dela, kar pomeni, da bodo na podlagi letnih planov temeljne organizacije določale celoten prihodek DS SS. Tudi izplačilo OD naj bi po določitih samoupravnega sporazuma bilo vezano na uresničitev v planu zastavljenih nalog in opravil.

Zakon o združenem delu določa, da DS ne more imeti svojih osnovnih sredstev. Zato smo tudi v samoupravnem sporazumu zapisali, da TOZD združuje osnovna sredstva za potrebe DS SS. S tako združenimi osnovnimi sredstvi upravlja DS, ki jih je dolžna skrbno vzdrževati in uporabljati.

V samoupravnem sporazumu tudi podobno opredeljujemo odgovornosti delovne skupnosti za kakovostno izvrševanje sprejetih obveznosti.

V zadnjem delu sporazuma so opredeljena medsebojna razmerja delavcev delovne skupnosti ter način koordiniranja dela med posameznimi organizacijskimi enotami DS SS in TOZD.

Ob koncu velja poudariti 61. člen tega sporazuma, ki pravi, da se delavci TOZD in delavci DS obvežejo, da bodo ta sporazum uporabljali tako, da bodo v celoti uresničene medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti na osnovah jasnosti in medsebojnega zaupanja.

Delavski sveti tozdov IMV bodo sprejemali programe dela samoupravnih interesnih skupnosti

V letošnjem letu smo mnogo prej kot smo to bili navajeni doslej, prejeli programe dela in financiranja SIS. Te so namreč na podlagi navodil odbora za družbene dejavnosti IS skupščine SRS sprejele na svojih skupščinah v novembru predloge aneksov k samoupravnim sporazumom o temeljnih planov za leti 1979 in 1980. Sprejete predloge aneksov so TOZD sprejele v drugi polovici novembra s prošnjo, da se le-te sprejmejo na sejah delavskih svetov TOZD. Glede na to, da programe in finančne obveznosti SIS posamezne občine prevzemajo TOZD s področja občine, so tudi TOZD v IMV sprejele predloge iz občin, kjer je sedež TOZD. Ker ima IMV svoje TOZD v petih različnih občinah, je nemogoče na teh nekaj straneh našega časopisa podajati širši pregled vsebine aneksov in vseh različic, ki izhajajo iz teh različno opredeljenih nalog in prioritet posamezne občine SIS. Zato s tem sestavkom nismo nameravali odpirati vsebinske razprave o programih SIS. Želimo predvsem opozoriti, spodbuditi in obvestiti delavce TOZD na sprejem programov družbenih dejavnosti, ki se financirajo iz njihovih bruto osebnih dohodkov.

Manj ali več vemo, da že od sprejetja ustave naprej področje družbenih dejavnosti, predvsem njihovo prognoziranje, usklajevanje in razvoj urejemo v SIS, v katerih se združujejo interesi tako izvajalcev uslug kot porabnikov. SIS tako prevzemajo obveznost za nemoten in skladen razvoj posameznega področja družbene dejavnosti. Tudi financiranje poteka na podlagi svobodne menjave dela, kar pomeni, da so dogovorjeni programi in stopnja njihovega uresničevanja tudi osnova za financiranje teh dejavnosti – za razliko od starega sistema, ko je občinski proračun s svojim sistemom zbiral in delil tako zbrana sredstva. Skupno dogovorjeni plani in programi postajajo tako osnova za dejansko delitev in izmenjavo dela med izvajalci in uporabniki.

Enako kot je materialna proizvodnja sprejemala svoje srednjeročne programe, so tudi posamezne SIS sprejele svoje

plane za obdobje 1976–1980, v katerih so bile opredeljene osnovne naloge, naložbe in višina potrebnih sredstev za realizacijo tako zastavljenih nalog in programov. V letu 1976 smo na zborih delavcev sprejemali srednjeročne programe interesnih skupnosti in obveznosti, ki izhajajo iz teh programov.

Na podlagi sprejetih srednjeročnih programov se oblikujejo letni programi, v katerih podrobneje opredeljujemo naloge posameznega tekočega leta. Podobno opredeljene letne naloge iz srednjeročnega plana sprejemamo z dopolnili ali tako imenovanimi aneksi, v katerih izpostavljam naloge in konkretno določamo stopnjo, iz katere se financira posamezna SIS. Tako smo že dosedaj sprejemali anekse za leto 1977 in leto 1978. Sedaj pa smo sprejeli anekse k samoupravnim sporazumom za leto 1979 in 1980. To pomeni, da SIS na podlagi ocen uresničevanja srednjeročnega programa predlagajo program svojih nalog do konca tega srednjeročnega obdobja, to je za leto 1979 in 1980. Poleg predlogov aneksov in bilanc sredstev smo sprejeli tudi ocene oz. poročila o izvajanju samoupravnih sporazumov o temeljnih planov v letih 1976–1978.

Iz predloženih programov lahko ugotovimo naslednjo dejavnost SIS, ki jo bo potrebno financirati s predlaganimi stopnjami.

1. Otroško varstvo:

- varstvo matere in novorojenčka ter denarne pomoči družinam,
- vzgojno varstvena dejavnost,
- 8-urni vzgojni program za vse predšolske otroke,
- udeležbe v izgradnji novih mest v vrtcih,
- sofinanciranje letovanja otrok in drugo.

2. Izobraževanje:

- izvajanje programa obvezne šolske dejavnosti,
- neobvezne šolske dejavnosti, kot so: podaljšano bivanje, celodnevna osnovna šola, kadrovske štipendije, hospitacija, regresiranje šolske prehrane in drugo,

- program skupnih nalog v republiki in vzajemnega kreditiranja v osnovnošolski prostor,
- investicijske naložbe v občinah in anuitete,
- program ostalih dejavnosti, kot so: dejavnosti glasebnih šol, vzgojne posvetovalnice, strokovna dejavnost itd.

3. Kultura:

- dejavnost profesionalnih kulturnih institucij,
- vzdrževanje kulturno zgodovinskih spomenikov,
- dejavnost amaterskih kulturnih skupin,
- sofinanciranje dejavnosti osrednjih republiških kulturnih institucij,
- naložbe v adaptacijo ali izgrajevanje novih kulturnih prostorov.

4. Telesna kultura:

- dejavnost množičnih in rekreativnih telesnokulturnih dejavnosti,
- dejavnost skupnega programa v okviru TTKS Slovenije,
- izgrajevanje novih športnih objektov ali adaptacija obstoječih.

5. Socialno skrbstvo:

- zagotavljanje sredstev za stalno družbeno denarno pomoč,
- zavodsko varstvo,
- rejništvo otrok,
- sofinanciranje socialno humanitarnih dejavnosti,
- investicije v nove objekte.

6. Zdravstvo:

- nadomestila OD,
- zdravstveno varstvo,
- investicije v nove objekte in opremo,
- preventivno zdravstveno varstvo.

7. Pokojninsko in invalidsko zavarovanje:

- izplačevanje pokojnin in drugih denarnih dajatev upokojencem in drugim zavarovancem,
- sofinanciranje in razširitev kapacitet za usposabljanje in zaposlovanje delovnih invalidov,
- druge dejavnosti.

8. Zaposlovanje:

- dejavnosti na področju zaposlovanja in posredovanja,
- poklicno usmerjanje,
- strokovno usposabljanje,

Za vse te redne dejavnosti in investicije, ki se nahajajo v redni stopnji, smo dosedaj na primer v občini Novo mesto odvajali iz svojega osebnega dohodka 32,15 %. Po predlogu aneksov bi v letih 1979/80 stopnja za potrebe SIS novomeške občine bila 32,69. Podobne stopnje so tudi v drugih občinah, kjer se nahajajo naše TOZD.

Da bi lažje razumeli, koliko nas stanejo vse dejavnosti SIS, smo poskušali poprečni osebni dohodek delavca IMV razdeliti po posameznih interesnih skupnostih.

Naziv prispevka	Znesek
osnovno izobraževanje	440,30
temeljna kultura	91,55
telesna kultura	48,35
temeljno otroško varstvo	21,25
socialno skrbstvo	80,60
zdravstveno zavarovanje	518,35
otroški dodatek	176,65
invalidsko pokojninsko zavarovanje	683,40
republiški davek	64,50
občinski davek	32,25
SKUPAJ:	2.157,20

Ustvarjalci nove družbe in novega sveta

„... Jugoslavija je na zunanjepolitičnem področju zelo aktivna, uživa velik ugled ter s svojo aktivnostjo prispeva h krepitvi gibanja neuvrčenosti. Mi moramo tudi na notranjem planu paziti, da bomo v vsem natančno takšni, da uresničimo odnose, za kakršne se zavzemamo zunaj, to se pravi, da bodo ljudje med seboj složni, da bodo enotni, da bodo napredne sile kar se da aktivne. Danes živimo v epohi spreminjanja sveta, spreminjanja odnosov v svetu. Še zmerom je nemalo težav. Jaz tukaj ne morem reči, da bodo te težave že čez kako leto premagane. To je dolg proces. Vendar moramo biti najaktivnejši ustvarjalci te nove družbe, novega sveta, novih odnosov v svetu...“

Tovariš TITO v
Jablanici

Dvorana novomeškega doma JLA je bila ob letošnjem prazniku naših delovnih jubilarov spet polna, kar 265 jubilarom smo podelili priznanja in nagrade za njihovo dolgoletno zvestobo delovnemu kolektivu IMV.

Proslavili smo delovne jubileje naših sodelavcev

Velikokrat mislimo, da deset let ni dolga doba, vsaj ne zavedamo se tega. Današnje število jubilarov priča o tem, da nas je vedno več takih, ki nismo prišli v IMV samo vsled tega, ker pač moramo neke delati, temveč smo ostali zvesti temu kolektivu tudi tako dolgo dobo kot je 10, 20 ali celo 30 let. Ko podeljujemo priznanja in denarne nagrade za delo v naši delovni organizaciji se zavedamo, da nam ne more nobeno priznanje biti ustrezno merilo za zvestobo in vloženo delo v tem kolektivu. Verjetno delim mnenje vseh tukaj zbra-

nih, da so jubilejna priznanja samo simbol, obenem pa tudi spodbuda za nove moči in delovni polet pri izgrajevanju naše samoupravne socialistične družbe.

Če bi pogledali samo deset let nazaj in se spomnili, ko smo prvič prestopili prag tega kolektiva, kakšno je bilo stanje takrat in koliko je bilo narejenega do danes! Doseženi rezultati so sad našega trdega dela in vsakodnevnih odrekanj, mislim pa, da danes temu ni več tako. Z razvojnimi programom, ki smo ga sprejeli, smo dobili priznanje

Trpko spoznanje, da so lepa leta naše mladosti minila, se je na večer proslave jubilarov umaknilo zadoščenju in tihi sreči ob priznanju delovnega kolektiva za zvestobo.

Nagrada za zvestobo bi zaslužilo tudi folklorno društvo „Kres“, ki sodeluje na vsaki naši proslavi, tako tudi letos na proslavi jubilarov.

tudi v širšem prostoru kot nosilci razvoja te dejavnosti v socialistični republiki Sloveniji. To nam je velika spodbuda, hkrati pa obveznost, da izpolnimo sprejete naloge in zaupanje.

Praznik republike smo si izbrali tudi mi, delavci Industrije motornih vozil za dan, ko pregledujemo naše rezultate in se z majhno slovesnostjo spomnimo vseh tistih, ki ste toliko neprekinjenih let delali in živeli v IMV in ste še vedno člani tega kolektiva. S svojim delom ste vtakali del sebe in svojega življenja v zidove in moderno opremo novih proizvodnih prostorov.

Iz pozdravega govora predsednika konference sindikata Jožeta Turka